

Over oude klare en een pistool

Een kleine verzetsdaad kon tijdens de Tweede Wereldoorlog verstrekkende gevolgen hebben. In het vorige nummer van Gemerts Heem lasen we over Jo Kalkhoven, zoon van de Handelse hoofdonderwijzer, die bijna in de Scheveningse gevangenis werd opgesloten omdat hij een propaganda-affiche van de SS van de voordeur van een NSB'er afscheurde. Alleen op voorspraak van Willy Engbrocks wist hij aan celstraf en een mogelijk deportatie naar Duitsland te ontsnappen.

Naar aanleiding van dit verhaal vertelt Wim van de Vossenbergh uit Handel dat ook hij een heftige herinnering heeft aan Engbrocks - Rijksduitser, SS'er en staflid in het beruchte kamp Amersfoort, maar volgens de overlevering bovenal een goedmoedig mens die door de loop van de geschiedenis in een zeer lastige positie terecht kwam.

Piet van de Vossenbergh, de vader van Wim, verdiende in de jaren dertig en veertig zijn brood als boer en kastelein. Hij had een zogenaamd A-verlof voor zwak-alcoholische dranken. Omdat boeren in de omgeving zich ook graag oude klare lieten inschenken, verzond hij een lijst. Vaste klanten werd verzocht naar de keuken te komen waar hij dan met de fles jenever klaarstond. Frans Vredegoor, een NSB'er die een boerderij had in de Reij, lustte ook wel een jenevertje, maar Piet van de Vossenbergh gaf hem te verstaan dat hij naar de donder kon lopen. *Meepeasant* verbood hij hem de toegang tot zijn café.

Vredegoor liet dat niet over zijn kant gaan en beende rechtstreeks naar Willy Engbrocks die een stukje verderop in Handel woonde. Volgens Wim van de Vossenbergh - een schoolkameraad van Willy Engbrocks' zoon Jacques - kwam Engbrocks in SS-uniform naar het café met in zijn kielzog Frans Vredegoor. Hij richtte in de huiskamer van de boerderij zijn pistool op Piet van de Vossenbergh die in een stoel zat. "Ik zie het nog zō voor me", zegt Wim van de Vossenbergh. Engbrocks gaf Piet te verstaan dat hij Vredegoor net zo moest behandelen als alle andere caféklanten.

Volgens Wim trok Engbrocks zijn pistool niet om zijn vader onder druk te zetten – hoewel die ongetwijfeld het koud zweet moet zijn uitgebroken – maar om Vredegoor in de waan te laten dat hij handelde in de geest van de Führer.

Vredegoor heeft het café van Van de Vossenbergh nadien trouwens nooit meer bezocht.